

Dnr KFN 2025/025

Antaget av kommunfullmäktige 2026-02-02 § 23

Ansvarig enhet kultur- och fritidsförvaltningen

Ansvarig förvaltningschef David Norrfjärd

Policy för tids- och nyttjandefördelning av kommunala anläggningar

I Vaggeryds kommun tillämpas samma principer som tagits fram av Jönköpings läns 13 kommuner i samverkan med Kommunal utveckling och RF-SISU. Dessa principer gäller för både idrotts- och kulturverksamhet, inklusive tillfälliga eller informella kulturella aktiviteter. I Vaggeryd definieras detta särskilt under tilläggsrubriken "Samordning mellan kultur- och idrottsverksamhet i gemensamma lokaler".

Samordning mellan kultur- och idrottsverksamhet i gemensamma lokaler

Eftersom flera kommunala lokaler i Vaggeryds kommun används både för kultur- och idrottsverksamhet, ska principerna för tids- och nyttjandefördelning utformas så att krockar undviks och samverkan främjas. Följande kompletterande riktlinjer gäller:

Tydlig lokalprofilering

Lokaler ska i möjligaste mån **klassificeras efter primär användning** (t.ex. idrottshall, scenrum, samlingsal). Kulturverksamhet ska prioriteras i lokaler med **tekniska eller akustiska förutsättningar** för konstnärligt innehåll.

Samordnad bokningsstruktur

Bokningssystemet ska möjliggöra **översikt över samtliga användningsområden**, med tydliga tidsblock för respektive verksamhet. **Terminsvis planering** med samordning mellan kultur- och fritidsförvaltningen för att undvika dubbelbokningar.

Dialogbaserad fördelning

Fördelning av tider ska ske i **dialog med berörda aktörer**, särskilt vid återkommande eller större arrangemang. Möjlighet till **förhandling och flexibilitet** vid särskilda behov (t.ex. festivaler, tävlingar, turnéer).

Samnyttjande med respekt för innehåll

Samnyttjande av lokaler uppmuntras, men ska ske med hänsyn till **verksamhetens karaktär** (t.ex. ljudnivå, publikflöde, materialbehov). Kommunen kan erbjuda **tekniskt stöd och anpassning** för att möjliggöra parallell användning där det är praktiskt möjligt.

Vägledande principer för fördelning av tider i kommunala anläggningar

Detta dokument har arbetats fram av Jönköpings läns 13 kommuner i samverkan med Kommunal utveckling och RF SISU.

Syftet med dessa fördelningsprinciper är att säkerställa en rättvis och effektiv användning av kommunala anläggningar, samtidigt som de följer riktlinjer från Barnkonventionen och Riksidrottsförbundet (RF). Dessa principer är utformade för att främja barns och ungdomars rätt till idrott och kultur, skapa inkluderande och jämställda möjligheter för alla, och samtidigt förebygga olika typer av. Målet är att erbjuda alla individer – oavsett ålder, kön eller bakgrund – möjligheten att delta i aktiviteter under goda förutsättningar och med hänsyn till deras välmående och utveckling.

Följande prioriteringar är framtagna ur ett idrottsperspektiv.

Prioritering

1. Prioritering av barn och ungdomar

Barnkonventionen och Riksidrottsförbundets (RF) riktlinjer för barn- och ungdomsidrott understryker vikten av att sätta barnets bästa i fokus i all verksamhet.

Detta bör beaktas vid prioritering och fördelning av tider i kommunala idrottsanläggningar. Att prioritera barn och ungdomar syftar till att främja en aktiv och hälsosam livsstil.

2. Inkluderande idrott och jämställdhet

Riksidrottsförbundets (RF) värdegrund lyfter fram att alla har rätt att delta i idrott, oavsett kön, bakgrund eller förutsättningar. Detta innebär att idrottsverksamheter för personer med funktionsnedsättning också ska prioriteras för att skapa jämlik tillgång till idrott. Tänk till kring nya typer av verksamhet för grupper.

3. Matcher och tävlingar

Matcher och tävlingar är centrala delar av idrottsföreningarnas verksamhet, och de fyller en viktig funktion för såväl utveckling som motivation hos aktiva barn, ungdomar och vuxna. Dessa tillfällen ger idrottare möjlighet att mäta sina färdigheter, arbeta i lag och uppleva idrottsliga framgångar och motgångar. Eftersom matcher och tävlingar ofta involverar deltagare från andra föreningar och regioner, behöver de prioriteras i planeringen av anläggningsbokningar.

4. Föreningar före företag och privatpersoner

Vid fördelning av tider ska idrottsföreningar ha företräde framför företag och privatpersoner. Föreningslivet spelar en viktig roll för att främja fysisk aktivitet, samhörighet och inkludering i samhället, och deras verksamhet bör därför ges högre prioritet.

Rekommendationer

Barn och ungdomar

Barnkonventionen, artikel 31, betonar barns rätt till vila och fritid. Träningsstider bör därför anpassas så att de inte påverkar barns hälsa eller skolgång.

Forskning av Göran Kenttä och Erik Lundkvist (GIH) visar att för mycket träning, särskilt sena träningsstider, kan leda till fysisk och mental överbelastning hos barn och ungdomar. Det är viktigt att hitta en balans mellan träning och återhämtning för att minska risken för skador och psykisk ohälsa.

Rekommendationer:

- Barn och ungdomar bör få tidiga träningsstider för att stödja deras behov av vila och återhämtning.
Genom att schemalägga deras aktiviteter tidigare kan man säkerställa att de har tid för både idrott och studier, medan äldre och seniorer kan få tillgång till tider senare på kvällen. Detta skapar en bra balans mellan olika åldersgrupper och deras aktiviteter.

Tidig specialisering

Forskning av Göran Kenttä (GIH) och Jean Côté (Queen's University, Kanada) visar att tidig specialisering i en idrott ökar risken för skador, psykisk stress och utbrändhet.

Barn som deltar i flera idrotter fram till minst 15 års ålder har större chans att behålla sin idrottsglädje och fortsätta vara aktiva som vuxna.

Rekommendationer:

- Föreningar bör uppmuntra ett brett deltagande i olika idrotter för att främja allsidig utveckling hos barn och ungdomar. Detta bidrar till att undvika den fysiska och psykiska belastning som tidig specialisering kan medföra.

Matcher och tävlingar

Matcher och tävlingar är viktiga för idrottsföreningar och spelar en central roll för att motivera och utveckla barn, ungdomar och vuxna. De ger idrottare chansen att testa sina färdigheter, arbeta i lag och uppleva både framgångar och motgångar. Eftersom dessa evenemang ofta involverar deltagare från olika föreningar och regioner, är det viktigt att de prioriteras vid bokning av anläggningar för att säkerställa att de kan genomföras utan problem.

Rekommendationer:

- Matcher och tävlingar ska prioriteras vid anläggningsbokningar under helger för att säkerställa att föreningar har tillgång till nödvändiga resurser för seriespel och cuper.
- Matcher och tävlingar ska prioriteras efter säsong för att optimera användningen av inomhus- och utomhusanläggningar.
- Matcher och tävlingar för barn och ungdomar ska prioriteras högre än vuxnas aktiviteter för att säkerställa bästa möjliga tillgång till anläggningarna.